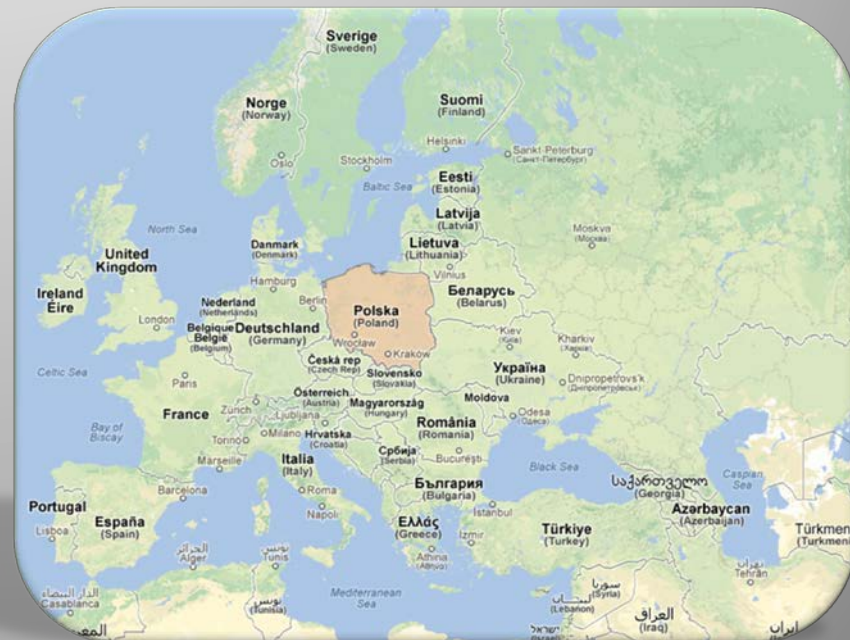

Informacja o współpracy polskiej statystyki publicznej z urzędami statystycznymi państw sąsiadujących

dr Marek Mroczkowski

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej GUS

Jelenia Góra, 3 grudnia 2012 r.

Integracja Europy

INTEGRACJA (łac. *integratio*) – odnowienie, scalenie, uzupełnienie; polega na budowaniu w miarę jednolitej nowej całości z istniejących elementów

GOSPODARCZA

SPOŁECZNA

INSTYTUCJONALNA

REGIONALNA

POLITYCZNA

KULTURALNA

CELE

obronne

polityczne

korzyści gospodarcze

religijne

ekspansjonistyczne

Koncepcje integracji Europy cz. I

Europa Ojczyzn

- Twórca: **Charles de Gaulle'a**
- Współpraca ma charakter **międzyrządowy**, państwa pozostają odrębnymi podmiotami w stosunkach międzynarodowych i zachowują swoje kompetencje (przykład: spotkania Rady Europejskiej, kluczowe decyzje podejmowane **jednymyślnie**)
- Podejmowane decyzje są realizacją **interesów państw**, a nie samej organizacji
- **Integracja gospodarcza** a nie polityczna, obrona interesów narodowych

Europa Regionów

- Propagatorzy: **Robert Schuman** i **Jean Monnet**
- Unia jako **państwo związkowe** – „Stany Zjednoczone Europy”; państwa stopniowo rezygnują z posiadanych uprawnień na rzecz wspólnie tworzonych struktur i instytucji o charakterze **ponadnarodowym** (przykład: Parlament Europejski); decyzje podejmowane **większością głosów**
- Państwa zachowują autonomię, duża **rola regionów** w procesie integracji
- **Integracja gospodarcza**, ale także **polityczna** i instytucjonalna

Koncepcje integracji Europy cz. II

– integracja w różnym tempie

• Europa różnych prędkości

- ✓ Model stworzony przez premiera Belgii Leo Tindemansa (1975 r.)
- ✓ Wszystkie państwa członkowskie dążą do tego samego efektu końcowego, ale ze względu na polityczne i ekonomiczne różnice robią to w różnym tempie
- ✓ Przykłady: przystępowanie do strefy euro, derogacje

• Europa a la carte

- ✓ Pomysłodawca: Ralf Dahrendorf (1979 r.)
- ✓ Wszystkie państwa uczestniczą w pewnych obligatoryjnych przedsięwzięciach, spośród pozostałych wybierają te, które są dla nich korzystne
- ✓ Przykłady: wzmocniona współpraca, klauzula opt-out – pozwalająca na wyłączenie pewnych elementów prawa UE (np. Wielka Brytania nie weszła do trzeciego etapu Unii Gospodarczo-Walutowej)

• Europa koncentrycznych kręgów

- ✓ Twórca: Jacques Delors (1989 r.)
- ✓ Integracja porównana do kręgów – członkowie najmniejszego kręgu uczestniczą jednocześnie we wszystkich szerszych; przejście państwa z jednej warstwy do drugiej jest możliwe po spełnieniu konkretnych warunków
- ✓ Rdzeń europejski – państwa założycielskie wspólnot, krąg szerszy – państwa EFTA, kolejny – państwa stowarzyszone

• Spill-over – efekt rozlewania się

- ✓ Państwa uczestniczą w pewnych obligatoryjnych przedsięwzięciach, inne są dowolne, a państwa do nich przystępują zachęcane pozytywnymi rezultatami
- ✓ Pozytywne rezultaty dot. integracji gospodarczej spowodowały, że państwa zaczęły współpracę na polu bezpieczeństwa wewnętrznego, transportu, finansów – integracja „rozlała się” na inne dziedziny

Koncepcje integracji Europy cz. III

Nowy instytucjonalizm

- Integracja europejska to budowa wzajemnych **powiązań instytucjonalnych**, to przejmowanie pewnych wartości i norm; sens mają tylko te działania, które pozwalają na maksymalizację interesów; wartości i reguły są ugruntowywane przez działania nieformalne (zwyczaje, tradycje, kodeksy zachowań) i formalne (konstytucje, traktaty, regulaminy, wspólne organy i instytucje decyzyjne)

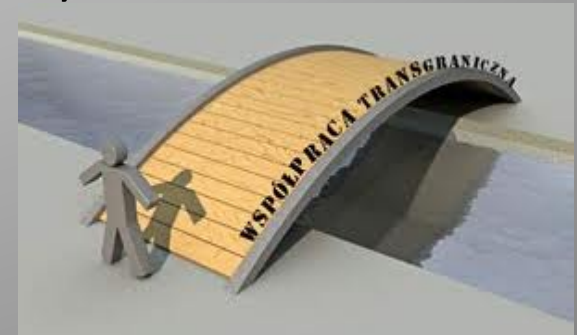
Teoria procesu decyzyjnego

- Zacieśnianie współpracy odbywa się przez **wspólne podejmowanie decyzji**; politykę integracji tworzą decyzje podejmowane na różnych poziomach; aby integracja mogła postępować potrzebne są podobne rozwiązania regulujące procesy decyzyjne w państwach członkowskich, także w dziedzinie rozwiązań administracyjnych

Integracja poprzez współpracę transgraniczną

Współpraca transgraniczna - „każde wspólnie podjęte działanie mające na celu unormowanie i dalszy rozwój sąsiedzkich kontaktów między wspólnotami i władzami terytorialnymi dwóch lub większej liczby państw, jak również zawarcie porozumień i przyjęcie uzgodnień koniecznych do realizacji takich zamierzeń” (art. 2 Europejskiej Konwencji Ramowej o współpracy transgranicznej między Wspólnotami i Władzami Terytorialnymi)

- **Współpraca instytucjonalna** – tworzenie stowarzyszeń, związków celowych, rad, sekretariatów, komitetów, grup roboczych, a także współpraca istniejących instytucji poszczególnych państw
- **Współpraca formalno-prawna** – umowy dwu- i wielostronne oraz konwencje, traktaty itp.
- **Współpraca merytoryczna, funkcjonalna** – we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego

Rola współpracy transgranicznej

Zacieśnianie współpracy w ramach euroregionów

Wymiana wiedzy i doświadczeń

Zaspokajanie potrzeb informacyjnych (wspólne publikacje, badania, bazy danych)

Inicjowanie nowych działań

Przeprowadzanie szkoleń, spotkań, konferencji

Regionalna współpraca transgraniczna

1. Bałtyk
2. Niemen
3. Bug
4. Karpaty
5. Tatry
6. Beskidy
7. Śląsk Cieszyński
8. Silesia
9. Pradziad
10. Glacensis
11. Dobrava
12. Nysa
13. Sprewa-Nysa-Bóbr
14. Viadrina
15. Pomerania

Współpraca z Urzędami Statystycznymi państw sąsiadujących

Główny Urząd Statystyczny

Dep. BR

Dep. Informacji

Dep. WM

Koordinacja badań przestrzennych

Koordinacja współpracy zagranicznej

- US Olsztyn
- US Gdańsk
- US Lublin
- US Białystok
- US Bydgoszcz
- US Rzeszów
- US Opole
- US Wrocław
- US Zielona Góra
- US Poznań
- US Szczecin

Rosja - Bałtyk

Litwa - Niemen

Białoruś - Niemen, Bug

Ukraina - Bug, Karpaty

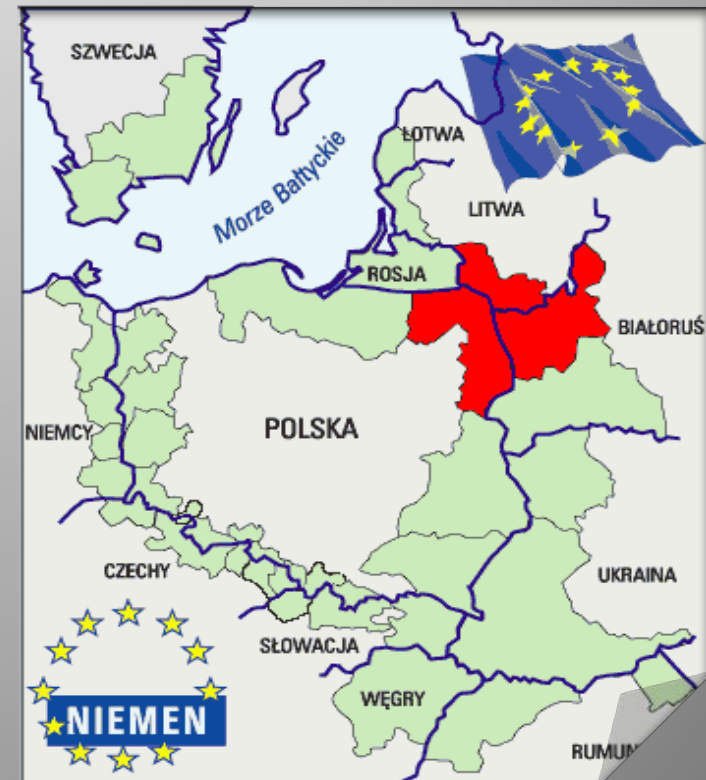
Słowacja - Karpaty

Czechy - Silesia, Pradziad, Nysa i in.

Niemcy - Nysa, Sprewa-Nysa-Bóbr i in.

Case 1 – US Białystok

- ▶ Współpraca polsko – litewsko – białoruska
- ▶ Publikacja „Euroregion Niemen w 2010 r.”
- ▶ Publikacja „Lasy w Polsce, na Białorusi, Litwie i Ukrainie w latach 2010-2011”
- ▶ Publikacja stanowiąca portret statystyczny Euroregionu Puszcza Białowieska (PL-BY)
- ▶ Publikacja „Pogranicze polsko-białoruskie w 2010 r.” – US Białystok, US Lublin, Główny Urząd Statystyczny Obwodu Grodzieńskiego, Główny Urząd Statystyczny Obwodu Brzeskiego
- ▶ Konkurs wiedzy statystycznej we współpracy z Macierzą Szkolną w wybranych szkołach średnich w Wilnie
- ▶ Baza danych charakteryzująca regiony położone po polskiej i białoruskiej stronie granicy

Case 2 - Ukraina

US
Rzeszów

- Lwów
- Iwanofrankowsk
- Użgorod
- Łuck

US
Bydgoszcz

- Symferopol

US
Lublin

- Lwów
- Łuck

Budowa infrastruktury instytucjonalno-informacyjnej wspierającej rozwój obszarów transgranicznych (MIBT)- projekt

Międzynarodowa konferencja *Obszary transgraniczne – nowe wyzwania rozwoju regionalnego w demokratycznym świecie*, 17-19.10.2012 r.

Wymiana doświadczeń nt. organizacji badań z zakresu rynku pracy, organizacji spisów powszechnych, obsługi statystycznej użytkowników

Koncepcja trójstronnej publikacji dotyczącej regionów Bydgoszcz (PL), Symferopol (UA), Lille (FR)

Wspólna publikacja *Euroregion Bug w liczbach*

Platforma informacyjna dot. zasobów i potencjału społeczno-gospodarczego na pograniczu polsko-ukraińskim (głównie w dziedzinie środowiska i turystyki)

Seminarium *Stworzenie infrastruktury instytucjonalno-informacyjnej wspierającej rozwój obszarów transgranicznych*; 24-26.07.2012 r.

Wspólna publikacja dot. sytuacji społeczno-gospodarczej Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Autonomicznej Republiki Krym

Wspólna publikacja *Miastostolice regionów w Euroregionie Bug*

Case 3 – US Rzeszów

- Współpraca z regionalnymi Urzędami Statystycznymi Ukrainy
- Współpraca z regionalnymi Urzędami Statystycznymi Republiki Słowacji (Preszów, Koszyce, Bratysława)

Wspólna publikacja „Potencjał społeczno-gospodarczy Euroregionu Karpackiego 2008-2010”

Konsultacje nt. wyników spisów powszechnych ludności na Słowacji i w Polsce w 2011 r.; Preszów, 12-13.09.2012 r.

W 2013 roku 20-lecie współpracy

Case 4 – US Zielona Góra

- ▶ Współpraca polsko – niemiecka
- ▶ Program Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia - prowadzony pod hasłem: „Pokonywać granice. Redukcja niedogodności spowodowanych przygranicznym i wspólny rozwój regionu (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia”
- ▶ Publikacja z 2011 r. : „Rozwój polsko-niemieckiej współpracy w regionie Brandenburgia/Lubuskie i szanse”
- ▶ W trakcie realizacji: budowa systemu i monitorującego rozwój społeczno-gospodarczy województwa lubuskiego i Brandenburgii o porównywalne dane statystyczne

Podsumowanie - bariery

Podsumowanie - korzyści

Wymiana wiedzy i doświadczeń

Budowa sieci stabilnych kontaktów

Standaryzacja badań

Porównywalność danych

Podnoszenie kompetencji

Możliwość udziału wielu podmiotów
(nie tylko urzędy przygraniczne)

„Kierunki rozwoju współpracy międzynarodowej GUS”

- ✓ Robocza wersja dokumentu przygotowana przez Departament WM, obecnie w fazie uzgodnień
- ✓ Odpowiedź na zobowiązania zawarte w dokumencie *Kierunki rozwoju polskiej statystyki publicznej do 2017 r.* dotyczące wypracowania strategii współpracy międzynarodowej
- ✓ CEL: uporządkowanie bieżących informacji na temat współpracy międzynarodowej prowadzonej w dziedzinie statystyki oraz **określenie działań planowanych na najbliższe lata**

Cele współpracy międzynarodowej GUS

CEL STRATEGICZNY 1

Usprawnienie koordynacyjnej roli GUS odnośnie statystyki tworzonej na poziomie krajowym w związku z obowiązkami wynikającymi z uczestnictwa w ESS

OBSZAR 1 – Proces decyzyjny Unii Europejskiej

OBSZAR 2 – Europejski Program Statystyczny 2013 – 2017

OBSZAR 3 – Promocja standardów ESS

CEL STRATEGICZNY 2

Wzmocnienie pozycji i pozytywnego wizerunku polskiej statystyki publicznej na arenie międzynarodowej

OBSZAR 1 – Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

OBSZAR 2 – Promocja polskiej statystyki

OBSZAR 3 – Przekazywanie danych statystycznych

CEL STRATEGICZNY 3

Zacieśnianie współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi

OBSZAR 1 – Współpraca z urzędami statystycznymi krajów UE

OBSZAR 2 – Współpraca z urzędami statystycznymi krajów spoza UE

OBSZAR 3 – Współpraca regionalna i transgraniczna

CEL STRATEGICZNY 4

Zwiększanie kompetencji pracowników odpowiedzialnych za współpracę międzynarodową i udoskonalanie procesu organizacji ich pracy

OBSZAR 1 – Kapitał ludzki

Dziękuję za uwagę

